

Körkörös természet

Megjegyzések Péter Ágnes kiállításához

M21 Galéria, Zsolnay Kulturális Negyed, Pécs, 2016. I. 10-ig

BEKE LÁSZLÓ

Megkockáztatom, hogy az egész életmű levezethető a gesztusból. Péter Ágnes az ilyenkor általában egyszerűbb megoldás helyett – a legújabb munkák kiállítása – a teljességre törekvőt választotta: megkísérelte egész eddigi munkásságának fő ívét kijelölni. A kiállítás nagyvonalú, lendületes szénrajzokkal indít, melyek körkörös vonalak helyett „ellapított körként” ellipszisekbe rögzítik a kéz dinamikus mozgását. A kiállítás végén aztán megjelennek immár a hatalmas, függőleges „piskótaformák”, melyeknek felcsiszolt krómaccél felületét látszólag kusza, körkörös firnkák tagolják, és csak a néző elhaladása helyezi térbe őket. Valójában arról van szó, hogy a csiszolással kialakított vonalak rendszere döbbenetes virtuális tereket nyit meg a fémes felületeken. Ha úgy nézzük, a kiállítás minden egyes krómaccél műve mozog, egyrészt a látvány mozgatja a szemlélőt, pontosabban az egymás mögötti rétegekben körkörös mozgás érzékelhető, míg az egész kiállítás íve egy időbeli folyamatot rajzol ki a kezdettől a jelenig, melyben váltakoznak a műformák, a méretek és arányok, és nem kevésbé az anyagok és technikák. A kiállítás címe, Az ellipszis terében jelenthet egy korongot oldalnézetből, melynek közepén történik valami, s ez a tér a fantázia vagy a gondolkodás előtt kozmikus nyílhat: tudjuk, hogy a bolygók mozgása elliptikus pályát követ, amelynek nincs „közepe”, csak két egyenrangú fókuszpontja.

Péter Ágnes interpretációja szerint: ha a Hold egy elliptikus pályán mozog, akkor az egyik gyújtópontjában ott a Föld, de mi van a másikban? Ez az a hely, a Föld kiegészítője, aminek virtuális, vagy potenciális minőségei vannak, vonzást gyakorol és lehetőségeket teremt a kereső, képalkotó ember számára.

A kiállítás utat kínál, ahol a látható és a láthatatlan természet, a valóságos és a virtuális világ kapcsolódásában eljuthatunk a megértés mélyebb rétegeibe, a több dimenzióban élhető élet érdekében...

Péter Ágnes egyik leghatásosabb elektrográfiáján a Velencei-tó vize alól elősejlő, körkörös medence mintha maga köré rendezné az alkonyi napsugárban fürdő, hatalmas nádcsomókat. Itt a „hagyományos” természet ütközik a geometriával. Másutt a kő- vagy földfelületek ábrázolásában fedezünk fel belső törvényszerűségeket. A víz alatti korongokon át- meg átcsapnak a hullámok, ez már nem virtuális mozgás, hanem valódi – a videó közvetíti. Péter Ágnes szinte gátlástalanul bánik az új technikai műfajokkal: a videó egymás fölötti különböző layerekkel digitálisan rögzített, szerkesztett mozgásformák sorozata, melyben megtörténhet, hogy „gyűrűk” (anamorfikus körök vagy ellipszisek?) haladnak a vízfelület fölötti különleges térben, a fényképek nem fotóművészeti alkotások, hanem digitalizált (és absztrahált) vagy épített természeti részletek.

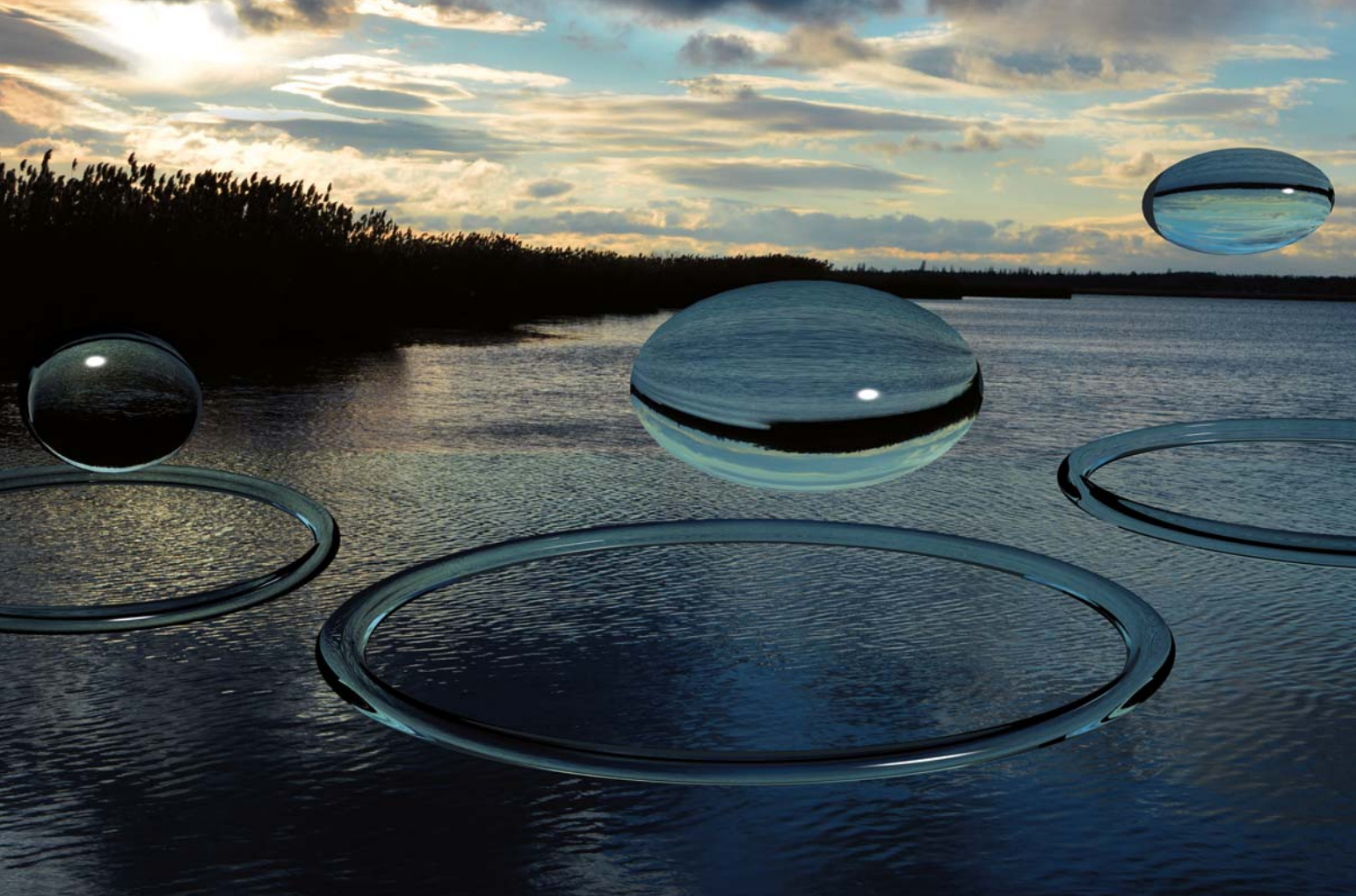
Az 1970-es évek végétől kezdve a művész a hazai Symposium-mozgalom egyik motorja. Olykor közvetlenül a természeti környezetben dolgozott, az ott fellelhető anyagokkal, hiányzó vagy meglévő elemekkel, tágabb rendszerekkel és összefüggésekkel, ezt a tevékenységet ma már inkább „természetművészetnek” nevezzük.

PÉTER ÁGNES:

háttérben
Áttetsző hengerek, 2001,
csiszolt krómaccél lemez,
200x70x7 cm

előtérben
Tér-idő génjelek, 1995,
homok, fénypor, térinstalláció,
330x330 cm

Az 1980-as évek elején a geometrikus alapformák (kör, négyzet, háromszög vagy gömb, kocka, gúla, kúp) a posztmodern helyzet szimbólumaiként jelentkezték. Péter Ágnes ezeket a formákat ütköztette a természeti környezettel, a nádcsomókat fémnyalábokká stilizálta, a kúpokat hegyes „szikladarabokká” és hatalmas installációkká terjesztette ki, miközben áthaladt a négy őselem aktualizált stádiumain: a víz, a levegő és a föld mellett a (belső) tüzet olykor elektromos fény jelképezi, de nem idegenkedik a vízpára vagy a szárazjég megjelenítésétől sem. A fémbe merevedett organikus formák barlangokat,

kapukon átvezető „rite de passage”-okat alkotnak, és – ismét csak a digitalizáció segítségével – letűnt földrészek metropoliszait jelenítik meg. Kutatásai kiterjednek magára a módszerre is, a mindent szétszedés és újraépítés folyamatában az ember megrendülve ismeri fel, hogy a művekben és a művész által vezetett Nemzetközi Velencei-tavi Symposiumokon a Szent Ferenc-i Naphimnusz vizuális harmóniái szólalnak meg.

Ha Jorge Luis Borgesnek joga volt Körkörös romokról beszélni, talán nem nagyképűség részemről Péter Ágnes újabb munkásságában valamiféle jóval természetesebb, mégis hittel teli természetmisztika újraéledését felismerni.

Ez az írás a 2015. október 30-án elhangzott megnyitóbeszéd összegzése, egyszersmind egy készülő, nagyobb tanulmány vázlatja.

PÉTER ÁGNES:
Fény-szerkezetek
(blender), 2015,
c-print, 120x80 cm

PÉTER ÁGNES:
kiállítási enteriőr,
előtérben
Nádvirág, 2014,
csiszolt krómáccél, lemez,
200x150x70 cm
középen
Mágnes (részlet), 1997,
plazmavágás, -hajlítás,
200x300x150 cm
jobbra
Piros jel (részlet), 2005,
c-print, 200x100 cm

